

15.08.2022

Dnro 20445/03.04.04.04.10/2021

Asia Kunnallisasiaa koskeva valitus

Valittaja Pertti Hemminki

Päätös, josta valitetaan

Tervolan kunnan tekninen lautakunta 17.3.2021 § 45

Tekninen lautakunta on 24.2.2021 (§ 32) päättänyt hyväksyä päätösehdotuksen liitteen 4 mukaiset Tervolan kunnan yksityistieavustusten myöntämisperusteet. Avustusperusteet tulevat voimaan 1.4.2021, ja niitä noudatetaan ensimmäisen kerran vuonna 2022 myönnettäviä kesäkunnossapitoavustuksia ja aurasaudelle 2021–2022 myönnettäviä aurasavustuksia käsiteltäessä.

Tekninen lautakunta on valituksenalaisella päätöksellään hylännyt Hemminkin oikaisuvaatimuksen.

Vaatimukset hallinto-oikeudessa

Valituksenalainen päätös on kumottava, ja asia on palautettava uudelleen valmisteltavaksi.

Teknisen lautakunnan päätökset ovat syntyneet virheellisessä järjestyksessä, koska päätöstentekoon on osallistunut hallintolain 28 §:n 1 momentin 7 kohdan perusteella esteellinen henkilö. Henkilön puoliso suorittaa urakoitsijana kyseessä olevia aurouksia.

Teknisen lautakunnan 24.2.2021 tekemä päätös on kuntalain 110 §:n 5 momentin vastainen. Tervolan talousarvioasiakirjasta vuodelle 2021 ilmenee valtuuston päättäneen, että teknisen lautakunnan yleiset alueet -tulosalueen talousarvio sisältää muun muassa yksityistien talviaurauksen ja määrärahan tälle toiminnalle. Määrärahaa koskevien perustelujen mukaan yksityistien talviauraukseen varattuja määrärahoja ei ole poistettu. Teknisen lautakunnan päätös ei siten noudata kunnan talousarviota.

Asian käsittely ja selvittäminen

Tekninen lautakunta on antanut lausunnon, jonka liitteenä on toimitettu teknisen lautakunnan jäsenen Hanna-Leena Kaasilan vastine ja jossa on vaadittu valituksen hylkäämistä.

Valittaja on antanut vastaselityksen, jossa on todettu muun ohella, että Kaasila on ollut esteellinen osallistumaan päätöksien tekoon lautakunnassa myös hallintolain 28 §:n 1 momentin 3 kohdan perusteella. Valittaja on lisäksi talousarvion osalta todennut, että valtuusto on yksiselitteisesti päättänyt, että talousarvio sisältää yleiset alueet -tulosalueen osalta yksityisteiden talviaurauksen. Teknisen lautakunnan päätös luopua yksityisteiden talviaurauksesta on kuntalain 110 §:n vastainen.

Merkitään

Hallinto-oikeus on 28.4.2021 antamallaan välipäätöksellä nro 351/2021 hylännyt valituksenalaisen päätöksen täytäntöönpanon kieltämistä koskevan hakemuksen.

Hallinto-oikeuden ratkaisu

Hallinto-oikeus jättää valittajan vastaselityksessään esittämän teknisen lautakunnan jäsenen esteellisyyttä koskevan valitusperusteen tutkimatta.

Muilta osin hallinto-oikeus on tutkinut asian ja kumoaa teknisen lautakunnan päätöksen 24.2.2021 (§ 32) siltä osin kuin asiassa on päätetty, että yksityisteiden auraukset kunnan suorittamana lopetetaan kokonaan, ja teknisen lautakunnan päätöksen 17.3.2021 (§ 45) kokonaisuudessaan.

Perustelut

Tutkimatta jättäminen

Kuntalain 135 §:n 3 momentin mukaan valittajan tulee esittää 2 momentissa tarkoitetut valituksen perusteet ennen valitusajan päättymistä.

Valittajan vastaselityksessään esittämä teknisen lautakunnan jäsenen esteellisyyttä koskeva valitusperuste on esitetty valitusajan päättymisen jälkeen. Hallinto-oikeuden on edellä mainittu säännös huomioon ottaen jätettävä mainittu valitusperuste myöhään esitettynä tutkimatta.

Pääasia

Esteellisyys

Kuntalain 97 §:n 2 momentin mukaan muun luottamushenkilön, tilintarkastajan sekä kunnan viranhaltijan ja työntekijän esteellisyydestä säädetään hallintolain 27–30 §:ssä.

Hallintolain 28 §:n 1 momentin 7 kohdan mukaan virkamies on esteellinen, jos luottamus hänen puolueettomuuteensa muusta erityisestä syystä vaarantuu.

Kaasila on osallistunut jäsenenä teknisen lautakunnan kokouksiin 24.2. ja 17.3.2021. Kaasila on lautakunnalle antamassaan vastineessa katsonut, ettei hän ole ollut esteellinen asioiden käsittelyssä, koska päätökset eivät ole koskeneet aurausurakoitsijoiden valintaa vaan tulevaa aurauskautta ja aurausperusteita. Vastineen mukaan Kaasilan puoliso suorittaa aurauksia sopimuskaudella 1.10.2018–31.5.2021.

Hallinto-oikeus toteaa, että puheena olevan esteellisyysperusteen soveltaminen edellyttää ulkopuolisen havaittavissa olevaa syytä puolueettomuuden vaarantumisesta. Syyn on oltava suunnilleen saman asteinen kuin muissa hallintolaissa erikseen säädettyissä esteellisyysperusteissa. Esteellisyyden syntyminen edellyttää yleensä myös sitä, että käsiteltävänä olevassa asiassa on henkilön omia tai hänen läheisensä intressejä.

Asiassa on ollut kysymys yksityistieavustusten myöntämisperusteiden tarkistamisesta. Teknisen lautakunnan päätöksellä ei ole päätetty aurausurakoitsijoiden valinnasta. Hallinto-oikeus katsoo, että luottamus Kaasilan puolueettomuuteen ei ole hallintolain 28 §:n 1 momentin 7 kohdassa tarkoitettulla tavalla vaarantunut pelkästään sen perusteella, että Kaasilan puoliso on suorittanut aurauksia päätöksentekohetkellä tai että puoliso tulisi mahdollisesti myöhemmin suorittamaan aurauksia avustukseen oikeutettujen toimeksiannosta. Valituksenalainen päätös ei ole syntynyt virheellisessä järjestyksessä valittajan esittämällä esteellisyyttä koskevalla perusteella, eikä sitä ole tästä syystä kumottava.

Päätöksen sisällöllinen lainmukaisuus

Kuntalain 110 §:n 5 momentin mukaan kunnan toiminnassa ja taloudenhoidossa on noudatettava talousarviota.

Tervolan kunnan talousarvio 2021 ja taloussuunnitelma 2022–2023 -asiakirjassa on teknisen lautakunnan määrärahoja ja tulosarviota koskevassa kohdassa 13.2 yleiset alueet -tulosalueen osalta todettu, että tulosalue sisältää muun ohella yksityisteiden talviaurauksen ja avustustoiminnan. Tavoitteena on esitetty muun ohella, että yksityisteiden kunnossapitoon osallistutaan myöntämällä auraus- ja kesäkunnossapitoavustuksia sekä auraamalla yleisesti käytössä olevia merkittäviä läpikulkuteitä, joiden auraamisella on yleistä yhteiskunnallista hyötyä. Perustelut määrärahoille ja tuloarvioille -kohdassa on lisäksi todettu muun ohella, että suunnittelukaudella tullaan tarkastelemaan aurausavustusten myöntämisperusteet kunnanvaltuuston hyväksymien talouden tasapainottamistoimenpiteiden mukaisesti.

Teknisen lautakunnan päätöksestä 24.2.2021 (§ 32) ilmenee, että yksityisteiden avustusperusteita on tarkasteltu teknisen lautakunnan tekemän linjauksen mukaisesti siten, että avustusmuotoina ovat vain rahallinen aurausavustus ja kesäkunnossapitoavustus. Auraukset kunnan suorittamana

lopetetaan kokonaan. Yksityishenkilöitä ei avusteta enää lainkaan. Lisäksi tiekunnille tarkoitettua perusparantamisavustusta ei enää myönnetä.

Hallinto-oikeus toteaa, että toimielin on sidottu talousarviossa hyväksyttyihin toiminnallisiin ja taloudellisiin tavoitteisiin. Tavoitteet ovat osa talousarviota, jota kunnan toiminnassa ja taloudenhoidossa on noudatettava.

Tervolan kunnan vuoden 2021 talousarviossa on asetettu yleiset alueet -tulosalueen sitovaksi toiminnalliseksi tavoitteeksi, että yksityisteiden kunnossapitoon osallistutaan auraus- ja kesäkunnossapitoavustusten myöntämisen ohella myös auraamalla yleisesti käytössä olevia merkittäviä läpikulkuteitä, joiden auraamisella on yleistä yhteiskunnallista hyötyä. Näin ollen teknisen lautakunnan päätös, jolla se on päättänyt hyväksyä yksityistieavustusten myöntämisperusteet siten, että yksityisteiden avustusmuotona on aurauskaudelle 2021–2022 myönnettäviä aurausavustuksia käsiteltäessä vain rahallinen aurausavustus, ei noudata kunnan vuoden 2021 talousarviota. Teknisen lautakunnan päätös on tältä osin kuntalain 110 §:n 5 momentin vastainen. Tämän vuoksi teknisen lautakunnan päätös 24.2.2021 (§ 32) on ratkaisuosasta ilmeneviltä osin ja päätös 17.3.2021 (§ 45) on kokonaisuudessaan kumottava.

Sovelletut oikeusohjeet

Perusteluissa mainitut
Kuntalaki 135 § 1 mom

Muutoksenhaku

Tähän päätökseen saa hakea muutosta valittamalla korkeimpaan hallinto-oikeuteen, jos korkein hallinto-oikeus myöntää valitusluvan. Valitus valituslupahakemuksineen on toimitettava korkeimpaan hallinto-oikeuteen.

Selostus valitusluvan myöntämisen edellytyksistä ja hakumenettelystä on liitteenä (Kunnallisvalitus).

Hallinto-oikeuden kokoonpano

Asian ovat ratkaisseet hallinto-oikeuden jäsenet Anna-Kaisa Marski, Riitta Arjas ja Henri Matinolli.

Esittelijä

Saija Mustola

Tämä päätös on sähköisesti varmennettu hallinto-oikeuden asianhallintajärjestelmässä.

Jakelu ja oikeudenkäyntimaksu

Päätös valittaja, kirjeitse

Oikeudenkäyntimaksu
maksutta

Jäljennös maksutta Tervolan kunnan tekninen lautakunta, sähköpostitse

Päätöksestä on viipymättä julkaistava ilmoitus kuntalain 142 §:ssä säädetyllä tavalla.

Pohjois-Suomen hallinto-oikeus

Osoite: PL 189 (Isokatu 4, 3. krs), 90101 OULU

Puhelin: 029 56 42800 **Telekopio:** 029 56 42841

Sähköposti: pohjois-suomi.hao@oikeus.fi

Sähköinen asiointipalvelu: <https://asiointi2.oikeus.fi/hallintotuomioistuimet>

Valitusosoitus

Hallinto-oikeuden päätökseen saa hakea muutosta valittamalla **korkeimpaan hallinto-oikeuteen** kirjallisella valituksella, jos korkein hallinto-oikeus myöntää valitusluvan.

Valitusluvan myöntämisperusteet

Oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetun lain 111 §:n 1 momentin mukaan valitusluvan myöntämisen perusteet ovat:

- 1) lain soveltamisen kannalta muissa samanlaisissa tapauksissa tai oikeuskäytännön yhtenäisyyden vuoksi on tärkeää saattaa asia korkeimman hallinto-oikeuden ratkaistavaksi;
 - 2) asian saattamiseen korkeimman hallinto-oikeuden ratkaistavaksi on erityistä aihetta asiassa tapahtuneen ilmeisen virheen vuoksi; tai
 - 3) valitusluvan myöntämiseen on muu painava syy.
- Valituslupa voidaan myöntää myös siten, että se koskee vain osaa muutoksenhaun kohteena olevasta hallinto-oikeuden päätöksestä.

Valitusaika

Valitus on tehtävä kirjallisesti **30 päivän kuluessa** hallinto-oikeuden päätöksen tiedoksisaantipäivästä, sitä päivää lukuun ottamatta.

Jos päätöksestä valitetaan kunnan jäsenelle taikka kuntayhtymän jäsenkunnalle tai sen jäsenelle kuuluvan valitusoikeuden nojalla, valitusaika lasketaan siitä päivästä, jolloin ilmoitus päätöksestä on julkaistu kuntalain 142 §:n mukaisesti yleisessä tietoverkossa, jollei salassapitoa koskevista säännöksistä muuta johdu.

Jos päätös on annettu asianosaiselle erikseen tiedoksi, valitusaika luetaan kuitenkin tiedoksisaannista. Vastaanottajan katsotaan saaneen tiedon kirjeitse tavallisena tiedoksiantona lähetetystä päätöksestä seitsemäntenä päivänä päätöksen lähettamisestä, jollei vastaanottaja näytä tiedoksisaannin tapahtuneen tätä myöhemmin. Käytettäessä tavallista sähköistä tiedoksiantotapaa vastaanottajan katsotaan saaneen päätöksen tiedoksi kolmantena päivänä viestin lähettamisestä, jollei muuta näytetä. Käytettäessä todisteellista tiedoksiantotapaa (saantitodistus, haastetiedoksianto) vastaanottajan katsotaan saaneen päätöksestä tiedon sinä päivänä, jona päätös on vastaanotettu. Tiedoksisaantipäivän osoittaa saantitodistus tai tiedoksiantotodistus. Sähköisesti todisteellisesti tiedoksi saadun päätöksen tiedoksisaantipäivä on päätöksen noutamispäivä palvelimelta tai asiointipalvelusta. Käytettäessä sijaistiedoksiantoa asiakirja katsotaan kuitenkin saadun tiedoksi kolmantena päivänä sijaistiedoksiantoa koskevan tiedoksiantotodistuksen osoittamasta päivästä.

Kirjeen katsotaan tulleen viranomaisen tietoon saapumispäivänään.

Valituksen sisältö

Valituksessa, joka sisältää myös valituslupahakemuksen, on ilmoitettava

- valittajan nimi ja yhteystiedot
- postiosoite ja muu mahdollinen osoite, johon oikeudenkäyntiin liittyvät asiakirjat voidaan lähettää (prosessiosoite)
- päätös, johon haetaan muutosta (valituksen kohteena oleva päätös)
- oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetun lain 111 §:ssä tarkoitettu peruste, jolla valituslupaa pyydetään, sekä syyt, joiden vuoksi valittaja katsoo, että valitusluvan myöntämiseen on edellä tarkoitettu peruste
- miltä kohdin päätökseen haetaan muutosta ja mitä muutoksia siihen vaaditaan tehtäväksi (vaatimukset)
- vaatimusten perustelut
- mihin valitusoikeus perustuu, jos valituksen kohteena oleva päätös ei kohdistu valittajaan.

Jos puhevaltaa käyttää valittajan laillinen edustaja tai asiamies, myös tämän yhteystiedot on ilmoitettava. Yhteystietojen muutoksesta on valituksen vireillä ollessa ilmoitettava viipymättä korkeimmalle hallinto-oikeudelle.

Jos usea tekee valituksen yhdessä, voidaan joku heistä ilmoittaa valituksessa yhdyshenkilöksi. Jollei yhdyshenkilöä ole ilmoitettu, yhdyshenkilönä toimii valituksessa ensimmäiseksi mainittu valittaja. Yhdyshenkilön ei tarvitse esittää valtakirjaa.

Valituksen liitteet

Valitukseen on liitettävä

- hallinto-oikeuden päätös valitusosoituksineen
- selvitys siitä, milloin valittaja on saanut päätöksen tiedoksi, tai muu selvitys valitusajan alkamisen ajankohdasta
- asiakirjat, joihin valittaja vetoaa vaatimuksensa tueksi, jollei niitä ole jo aikaisemmin toimitettu viranomaiselle.

Asiamiehen on esitettävä valtakirja. Jollei korkein hallinto-oikeus toisin määrää, valtakirjaa ei kuitenkaan tarvitse esittää, jos:

- päämies on antanut valtuutuksen suullisesti tuomioistuimessa;
- asiamies on toiminut asiamiehenä asian aikaisemmassa käsittelyvaiheessa hallintomenettelyssä tai tuomioistuimessa;
- valtuutettu asiamies on asianajaja, julkinen oikeusavustaja tai luvan saaneista oikeudenkäyntiavustajista annetussa laissa tarkoitettu luvan saanut oikeudenkäyntiavustaja.

Valituksen toimittaminen

Valitus valituslupahakemuksineen on toimitettava valitusajassa **korkeimmalle hallinto-oikeudelle**.

Valituksen voi toimittaa henkilökohtaisesti tai asiamiehen välityksellä. Sen voi omalla vastuulla lähettää myös postitse, lähetin välityksellä, telekopiona, sähköpostina tai sähköisen asiointipalvelun kautta. Valitus on toimitettava niin ajoissa, että se on perillä viimeistään valitusajan viimeisenä päivänä korkeimman hallinto-oikeuden virka-ajan päättymiseen (kello 16.15) mennessä. Valituksen toimittamisesta telekopiona, sähköpostina tai sähköisen asiointipalvelun kautta säädetään tarkemmin sähköisestä asioinnista viranomaistoiminnassa annetussa laissa (13/2003).

Korkeimman hallinto-oikeuden yhteystiedot ja aukioloaika

Sähköinen asiointipalvelu: <https://asiointi2.oikeus.fi/hallintotuomioistuimet>

Postiosoite:
PL 180
00131 HELSINKI

Käyntiosoite:
Paasivuorenkatu 3
00530 HELSINKI

Sähköposti: korkein.hallinto-oikeus@oikeus.fi
Faksi: 029 56 40382
Puhelinnumero: 029 56 40200

Asiakaspalvelun aukioloajat maanantaista perjantaihin 8.00 - 16.15.

Muutoksenhakuasian käsittelystä perittävät maksut

Hallinto-oikeuden päätöstä koskevan muutoksenhakuasian käsittelystä korkeimmassa hallinto-oikeudessa peritään 530 euron suuruinen oikeudenkäyntimaksu. Maksuvelvollinen on asian vireillepanija tai hänen sijaansa tullut. Jos yhtä useampi asianosainen saattaa asian käsiteltäväksi samalla kirjelmällä, heiltä peritään vain yksi maksu. Jos tuomioistuin erottaa eri asianosaisia koskevat asiat erikseen käsiteltäviksi, peritään kustakin näin erotetusta asiasta asianosaiselta maksu erikseen. Jos saman maksun suorittamisesta on vastuussa kaksi tai useampia maksuvelvollisia, he vastaavat siitä yhteisvastuullisesti. Yhden asianosaisen maksuvapautus ei vähennä muiden asianosaisten maksuvelvollisuutta.

Oikeudenkäyntimaksua ei korkeimmassa hallinto-oikeudessa peritä tuomioistuinmaksulain 5 §:ssä tarkoitetuista maksuttomista suoritteista. Lain mukaista maksua ei peritä:

- yksityishenkilön vireille panemissa sosiaalihuoltolaissa (1301/2014) eikä terveydenhuoltolaissa (1326/2010) tarkoitettua palvelua tai etuutta koskevissa asioissa;
- lastensuojelulain (417/2007) mukaisissa asioissa, lukuun ottamatta mainitun lain 16 c §:ssä tarkoitettuja, kuntien keskinäisiä korvauksia koskevia asioita;
- yksityishenkilön vireille panemissa ulkomaalaislain (301/2004) mukaisissa kansainvälistä suojelua koskevissa asioissa;
- maatalousyrittäjien lomituspalvelulain (1231/1996) mukaisissa asioissa eikä maaseutuelinkeinotukea koskevissa asioissa, joissa on kyse luottojen maksuhelpotuksesta, vapaaehtoisesta velkajärjestelystä tai valtion takautumisvaatimuksesta luopumisesta;
- oikeusapulaissa (257/2002) tarkoitetun oikeusavun myöntämistä koskevissa asioissa eikä oikeudenkäyntiavustajalle maksettavaa palkkiota ja kulukorvausta koskevissa asioissa, ellei kyse ole muutoksenhausta palkkiota tai kulukorvausta koskevassa asiassa;
- tartuntatautilain (1227/2016), päihdehuoltolain (41/1986) eikä mielenterveyslain (1116/1990) mukaisissa asioissa;
- yleisiä vaaleja, kirkollisia vaaleja eikä saamelaiskäräjien vaaleja koskevissa asioissa;
- asioissa, joiden käsittely tuomioistuimessa on muualla laissa säädetty maksuttomaksi.

Oikeudenkäyntimaksua ei peritä, mikäli maksun perimättä jättämiseen on lain 4 §:ssä tarkoitettu peruste. Lain mukaista maksua ei myöskään peritä, jos korkein hallinto-oikeus muuttaa valituksenalaista päätöstä muutoksenhakijan eduksi. Maksu peritään kuitenkin riippumatta lopputuloksesta veroasiassa annettua ennakkoratkaisua koskevassa muutoksenhakuasiassa. Oikeudenkäyntimaksua ei peritä oikeusapulain nojalla käsittelymaksuista vapautetuilta eikä muualla laissa viranomaisen toimenpiteistä suoritettavista maksuista vapautetuilta.

Jos maksun periminen olisi ilmeisen kohtuutonta, viranomainen tai maksun määräävä virkamies voi yksittäistapauksessa määrätä, ettei maksua peritä.

Tuomioistuinmaksulaki (1455/2015)

Oikeusministeriön asetus tuomioistuinmaksulain 2 §:ssä säädettyjen maksujen tarkistamisesta (1122/2021)

Kunnallisvalitus